

TMMOB JEOFİZİK MÜHENDİSLERİ ODASI BASIN AÇIKLAMASI

(Balıkesir'in Depremselliği ve Zemin Etütleri)

Balıkesir ilinin 1.derece deprem bölgesinde olduğunu hepimiz bilmekteyiz. Balıkesir in Kuzeyinden geçen ve büyük ölçekli depremler üreten Kuzey Anadolu fayı kuş uçuşu 60 km uzakta Manyas ilçesinden geçmektedir. İlimizde en büyük deprem 1964 yılında Kuzey Anadolu Fay zonu üzerinde 7,0 büyüklüğünde Manyas ilçe merkezinde olmuştur. Bu deprem Balıkesir merkez de büyük hasarlara yol açmıştır. Tarihi Paşa camii, Muharrem Hasbi Koray Lisesi ve PTT binaları zarar görmüştür. Maalesef İlimiz her bir yüz yılda büyük bir depremden etkilenmiştir.

Balıkesir ili, çevresinde deprem üreten mekanizmalara çok yakındır. Yıl dönümü yaklaşan 16 Ağustos 1999 Adapazarı depremi Balıkesir de hasarlara neden olmasa da yoğun bir şekilde hissedilmiştir. Yine son günlerde Ege denizinde oluşan $M_s= 3,5-5,0$ büyüklüğündeki depremler kentimizde hissedilmiş ve tedirginliğe yol açmıştır.

Deprem hasarlarının ve can kayıplarının azaltılması konusunda yapı-zemin ilişkisi son derece önemlidir. Balıkesir ilinde meslektaşlarımızın yaptıkları zemin etütlerinden çıkan sonuçlara göre bir çok mahallede suya doygun yerlerde zemin sıvılaşması mevcuttur. Dolayısıyla olabilecek büyük depremlerde bu mahallelerde depremin büyüklükleri daha da artacaktır. Biz jeofizik mühendisleri zemin etütleri yaparken yapay bir deprem dalgası üreterek deprem anında yerinde dinamik olarak zeminin nasıl davranacağını belirleriz. İlimizde parsel bazında yapılan zemin etütleri sadece sondajlardan alınan numunelerin analizleri sonucunda yapılmaktadır. Jeofizik çalışmalar olmadığından dolayı zemin etütleri eksik kalmaktadır.

Öte yandan, yasalarda Jeofizik Mühendisliği; Planlı alanlar Tip İmar kanununun 57. Maddesinin 5.fikrasında, statik projeye esas zemin etüt raporlarında yeraltının dinamik esneklik direnişleri ve yerin dayanımı, taşıma gücü, yeraltı suyu varlığı, yeraltı yapısı, deprem bölgelenmesi, yer kırıklarının hareketleri, oturma, sıvılaşma, yer kaymalarının boyutları gibi zeminin fiziksel özelliklerini belirleyen çalışmalarını Jeofizik Mühendisleri tarafından yapılır denmektedir.

Balıkesir ili son yıllarda çevremizde oluşan depremlerden etkilenmekte olup riskli bir bölgede bulunmaktadır. Balıkesir belediyesi ile bir çok kez görüştük ve yasa ve yönetmeliklerde meslek olarak yer aldığımızı deklare etmemize rağmen olumsuz yanıt verildi. Halen parsel bazında yapılan zemin etütlerinde Balıkesir Belediyesi Jeofizik çalışmaları istememekte olup yasaları ve yönetmelikleri uygulamamaktadır.

Balıkesir in Edremit, Bandırma gibi ilçelerinde statik projeye esas hazırlanan zemin etütlerinde Jeofizik etüt çalışmaları yer almaktadır.

İlimizin büyükşehir kapsamına alınmasıyla birlikte bugüne kadar yapılan hatadan dönülerek, yeni hazırlanacak İmar yönetmeliğinde zemin etütleri içeriğinde Jeofizik mühendisliği uygulamalarına yer verilmesini Jeofizik Mühendisleri olarak talep ediyoruz.

Balıkesir de yerleşim yeri seçiminde, gereken mühendislik dallarının bir tanesi ile değil, bir kaç tanesi ile desteklenerek bilimsel anlamda güvenli zeminde güvenli yapılar yapılmalıdır. Son yıllarda yapılaşmanın yoğun olduğu kentimizde, yerleşim yeri seçiminde zemin etütlerinin bilimsel anlamda hazırlanması, deprem hasarlarının en aza indirgenmesi açısından son derece önem arz etmektedir. Yapı-zemin ilişkisinin güvenli olarak saptanmasında, hatta yapıların yeraltındaki kırıklı bir zeminde nasıl ve hangi yönde oturabileceğine kadar belirleyici olan jeofizik mühendisliğinin çalışmaları sonucu verdiği zemin

parametrelerine bilimsel anlamda kesinlikle ihtiyaç vardır. Aksi takdirde Balıkesir ilinde, zemin sıvılaşmasının birçok mahallede olduğuna göre, ilimizin çevresinde oluşacak depremlerde veya yaklaşan olası büyük Marmara depremlerinin sonuçlarına katlanılacaktır.

**Jeofizik Mühendisleri Odası
Balıkesir İl Temsilciliđi**